

Tarsus'un Tarihi Yerleri

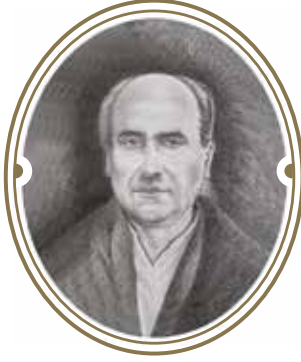

Ziya Efendi

Cezerye - Lokum - Kahve - Kuruyemiş

1876'dan beri

1885 yılında doğan Abdullah Efendi, 1895 yılında bir leblebici imalathanesinde işe başlayarak kuruyemiş sektörüne ilk adımını atmıştır. Kendini bu sektörde geliştirmiş, çalıştığı iş yerinden ayrılarak tek oğlu olan Ziya Efendi'yle beraber 1930 yılında şu anki Görallar'ın temelini atmıştır. Ziya Efendi, kuruyemişin beraberinde şekerlemeye de merak sarmış. Şu anda Cezerye adıyla bilinen beğenerek yediğimiz tatlının yapımını en ince ayrıntısıyla öğrenip Görallar'ın şekerleme sektöründe başarılı olmasını sağlamıştır. Cezeryedeki ustalığını ve Cezerye'nin ününü Tarsus'la yetinmeyip tüm Çukurova'ya yaymıştır.

Şu anda 1.000 m²'lik alana sahip Mersin Tarsus Organize Sanayi'ndeki fabrikasında cezerye, lokum, krokan, helva, kurukahve ve çereze kadar geniş bir ürün yelpazesine sahip olan firmamız, bu ürünlerini sağlıklı ve tam hijyenik koşullarda, en son teknolojiyle kalite standartlarına uygun şekilde üretmektedir.

4. nesil olan biz torunların misyonu, dededen kalma gelenekle, insan sağlığına uygun ürünlerin üretimini yaparak Görallar markasını tüm Dünya'ya tanıtacaktır.

Abdullah Efendi, born in 1885, took the first steps to dried nuts sector by working in a roasted chickpea manufacturing shop 1895. He improved himself in this sector, he left the manufacturing shop and established GÖRALLAR with his only son Ziya Efendi in 1930. Ziya Efendi was also interested in confectionary as well as dried nuts. He made GÖRALLAR successful in confectionary sector by learning Cezerye making in detail. He became famous on his mastership on Cezerye not only in Tarsus but all over Çukurova region as well.

Now, over 1.000 m² our factory, we have been manufacturing the food such as Cezerye, Turkish delight, croquant, halva, roasted and ground coffee and assorted dried nuts with highest and last technology and high quality standards, in Mersin Tarsus industrial organized area.

Our mission, as we are the fourth generation, coming from our ancestors' tradition, is to make GÖRALLAR trade mark world wide known by producing healthy food.

Cezerye, özellikle Tarsus bölgesine özgü bir tatlı türüdür. Adını, Arapça'da havuç anlamına gelen (Cezer) kelimesinden alır. Tarsus'ta yaşamış olan Lokman Hekim'in hastalarına ilaç olarak önerdiği rivayet edilen CEZERYE, Şifa özelliğinin yanı sıra yüksek düzeyde besleyici ve afrodisyak etkiler içerir. Ana maddesi havuç olan içerisindeki kuruyemiş, baharat, sayısız mineral, A1, B1, B2 ve E vitaminleri bileşiminden oluşan Cezerye kolesterol içermez.

Cezerye, which was according to the rumors recommended to patients by "LOQMAN THE WISE", who lived in Tarsus, has highly nutritious and aphrodisiac effect besides its healing effect. Cezerye, whose main ingredient is carrot, contains a number of minerals and A1, B1, B2 and E vitamins, consisting of its composition of dry nuts and spices. Also it's contains no cholesterol (0%).

TARSUS

ESKİ TARSUS EVLERİ

OLD TARSUS HOUSES

TARSUS - TARİH/ HISTORY

Tarsus Evleri'nin hemen hepsi eski şehir surlarının içinde kalan ve bugün isimlerini büyük ölçüde koruyan **Cami-i Nur; Tekke, Sofular, Kızılmurat, Tabakhane, Şehit Kerim ve Eski Ömerli mahallelerinde yoğunlaşmaktadır.** Dar sokakların her iki kenarına sıralanmış evlerin mimarisinde taş, kerpiç ve ahşabın büyük bir uyum içerisinde kullanıldığı görülmektedir. Sokağa dik ya da paralel yerleştirilen iki plan tipine sahip Tarsus Evleri'nde genelde alt katlar "işlik" olarak düşünülmüştür. Bu bölümleri oluşturan duvarlar, kapılar dışında genelde sağırdır. İç Anadolu bölgesinde hayvan beslemek için düzenlenen bu katlar yüksek tutulmuş, Çukurova'nın ürünü, özellikle de fazla hacimli pamuğu depolamaya elverişli hale getirilmiştir. Her evde mutlaka küçük yada büyük bir avlu yer almıştır.

Yaşamın büyük bir bölümünün geçtiği bu mekanlar yüksek duvarların ardında olmasına rağmen ferahtır ve genelde küçük bir bahçe görünümündedir. **Öte yandan Tarsus ev geleneğinin en etkileyici yanı kapılarıdır. İç bölümlerdeki sadeliğe karşın girişlerdeki yoğun süsleme tüm doğuda olduğu gibi geometrik ve bitkisel desenlerle zenginleştirilmiştir.**

*The houses that can be saved, the largest portion are found in the districts that were formerly surrounded by the city walls; neighborhoods such as **Cami-i Nur, Tekke, Sofular, Kızılmurat, Tabakhane, Şehit Kerim, and Eski Ömerli Districts whose names have remained the same for a long time.** Despite the buildings being partially under protection, new construction projects often leave these houses isolated from the others of their type. Those that have survived have in the last twenty years mostly undergone major internal renovations to areas such as bathrooms, toilets and kitchens. The narrow roads, bordered on either side by buildings made of stone, sun dried brick and wooden latticework, reflect a balanced harmony. The two major types of traditional houses found in Tarsus had their ground floors used as stores and shops. Houses of the Anatolian interior type had high ceilings to aid the raising of animals and to store the crops of cotton that were harvested regionally. Also commonly found was a small garden.*

For a long time the side door of individual buildings has had a strong influence on the traditional Tarsus house model. Although the house's interiors were often very plain, the entrances were often richly decorated with intricate geometrical or floral designs.

KLEOPATRA KAPISI KLEOPATRA DOOR

HAYVANAT BAHÇESİ ZOO

TARSUS - TARİH/ HISTORY

Tarsus'un surlarından geriye kalan tek ve şehrin batı yönüne açılan ana kapısıdır. Limana yakın olması dolayısıyla "Deniz Kapısı" ya da dönemin en önemli kentlerinden Seleukia güzergahında olduğu için "Silifke Kapısı" olarak anılmıştır.

Yine 19. yüzyıla ait gezi notlarında St. Paul Kapısı, yakın bir döneme kadar da "Kancık Kapı" olan ismi bugün Kleopatra Kapısı olarak söylenmektedir.

Dönemi konusunda kesin bir bilgi bulunmamakla birlikte inşası sırasında kullanılan malzemeye göre Bizans dönemi sonları ya da Abbasi devrinde yapılmış olduğu düşünülmektedir. Ancak şimdiki kapının bulunduğu yer daha önce eskisinin varlığını da işaret etmektedir. Tek kemerli kapının yüksekliği 8.50 m. ortada kalan genişliği ise 5.60 m. dir. Yarım daire biçiminde tek kemeri dahil

The gate is the last of several that were part Tarsus's ancient walls; it opened from the city to the west. It was known at times as the Sea Gate due to the fact that it faced the port and alternatively, as the "Silifke Gate" because it led to the major cities of the region.

Again during the 19th century it was noted by a traveler as being the Saint Paul's Gate, and somewhat later as the 'Kancık Gate', and finally as the 'Cleopatra's Gate'. Due to lack of adequate knowledge of certain periods, but according to the materials used, it can be assumed that the present gate is either from the Byzantine or later Abbasid period. However, evidence suggests that the present gate is situated on the same site as the earlier one. The present gates arch is 8.50 m. high and 5.60 m. at its middle The gate, including its arch, has in the recent past undergone a poor restoration.

TARSUS - GEZİ / TRIP

Mersin ilimizin ilçesi olan Tarsus'un gezilecek yerlerinden birisi olan Tarsus Hayvanat Bahçesi, özellikle yeni yerinde ziyaretçilerini oldukça memnun ayrılmalarını sağlamaktadır.

Tarsus barajının hemen yanına konumlandırılmış olan yer, oldukça geniş olan yüz ölçümü ile de beğeni kazanmaktadır. Bulunan hayvanların çeşitleri, yerin temizliği, bakımlı ve temiz hayvanları ile kesinlikle görülmesi gereken bir yer olmaktadır.

Tarsus zoo one of the sightseeings of Tarsus , which is the district of Mersin province, affords the visitors good pleasure of leaving.

It is located just near Tarsus Dam and has a very large land area. The diversity of the animals of the garden, the cleanness of the area , cleaned and well fed animals , makes the garden a must to bee seen in Tarsus..

ULU CAMİİ (Cami-i Kebir)

ULU MOSQUE (Majestic Mosque)

TARSUS - TARİH/ HISTORY

Cami-i Kebir ya da Cami i Nur diye de bilinen cami, yakın döneme kadar kentnin merkezi sayılmaktaydı. Bugün etrafındaki türbe ve imaret; kuzeydoğusunda ise 1895'de eklenen saat kulesi ile büyük bir külliye görünümünü korumaktadır. Caminin yapımı 1579 yılında Ramazanoğlu beyi Piri Mehmet Paşa'nın oğlu İbrahim Bey tarafından gerçekleştirilmiştir.

Ancak inşa alanında daha önceden büyük bir mabedin olduğu, yapıda kullanılan devşirme malzemeden anlaşılmaktadır. Caminin doğu duvarına bitişik türbede Hz. Şit, Hz. Lokman Hekim ve Halife Me'mun'un sandukaları bulunmaktadır. Cami mihraba paralel uzanan üç sahınlı bir plana sahiptir. Kuzey cephesine bitişik iç hacminin yaklaşık iki katına ulaşan revaklı avlunun ortasında bir şadırvan bulunmaktadır. Yine avlunun kuzeydoğu ve kuzeybatı köşelerinde iki minare yer alır. Bunlardan kuzeybatıdaki yapıdan ayrı ve üzerindeki bir kitabeden 1363 yılında yapıldığı ve başka bir camiye ait olduğu anlaşılmaktadır. İkinci minare ise, 1895 yılında saat kulesi olarak dönemin valisi Ziya Paşa tarafından yenilenmiştir.

The mosque, also known as Kebir Mosque and Nur Mosque, was up until recent times the hub of Tarsus. Today tombs are located around part of the perimeter and a clock tower was added to the northeastern corner in the year 1895. The mosque was built in 1579 by Ibrahim Bey the son of Ramazanoğlu Piri Mehmet Pasha.

However, the building is constructed using materials from a large place of worship situated there earlier. East of the mosque are the tombs of the prophets Seth, Lokman and the Abbasid Caliph Ma'mun. Three naves run parallel to the Mosque's 'Mihrab', the ritual alcove in the wall facing Mecca. The portico situated beside the north wall of the building encloses a fountain and courtyard, the latter roughly twice the size of the building itself. The courtyard is flanked on the northwestern and northeastern corners by minarets.

The northwestern one is built rather different from the other. An inscription indicates it was built in 1363 but was part of another mosque. The Governor, Ziya Pasha, turned the second of these into a clock tower in 1895.

ANTİK YOL

ANCIENT WAY

TARSUS - TARİH/ HISTORY

1993 yılında bir temel kazısıyla açığa çıkan Antik Cadde, Tarsus'un yaklaşık iki bin yıl önceki ihtişamından büyük ve sağlam bir kesit ortaya koymaktadır. Antik Çağ içerisinde uzun dönem hizmet verdiği anlaşılan bu yolu dönemin birçok ünlü isminin kullanmış olması ilginçtir. St. Paul, Cicero, Julius Casear (Augustus), Athenodoros, Nestor, Kleopatra, M.Antonius ve Hadrian bunlar arasında en ünlülerdir. Bugün modern Tarsus'un tam ortasında kalan Antik Cadde, poligonal teknikte yerleştirilen bazalt taşlarıyla 6.5 m. genişliğindedir ve günümüzde 60 m'lik bir kısmı ortaya çıkarılabilmektedir. İlk bakışta göze çarpan balıksırtı formu ve hemen altındaki kanalizasyon tertibatı, mimari açıdan Anadolu'daki diğer yollardan farklı olduğunu ortaya koymaktadır. Ayrıca caddenin hemen doğusunda sütunlu bir platform, batı yanındaysa caddeden sonraki bir döneme ait Roma evi yer almaktadır. Mozaik avlulu bu ev olasılıkla M.S. IV ya da V. yüzyılı işaret ederken, caddenin uzun süre kullanım gördüğünü de böylelikle belgelemektedir.

Coming out as a result of a foundation excavation in 1993, Ancient Road presents a great and robust slice of the magnificence Tarsus had nearly two thousand years ago. It is understood that the road served for a long period of time during Ancient History. Moreover, the fact that the road was used by many famous names is an interesting point. St. Paul, Cicero, Julius Caesar (Augustus), Athenodoros, Nestor, Cleopatra, M. Antonius and Hadrian are the most famous ones among them. Located at the heart of modern Tarsus today. Ancient Road is 6.5 meters wide with the basalts placed by the polygonal technique and a part of 60 meters in length was able to be dug out at the present time. The herringbone form noticeable at first glance and the sewerage system just below it suggest that Ancient Road is different from the other roads in Anatolia from the architectural aspect. Furthermore, there are a columnar platform just on the eastern side of the road and a Roman house on the western side dating back to the next period to the road. This mosaic courtyard house probably indicates the 4th and the 5th centuries AD proving that the road had been in use for a long time.

TARSUS'UN TARİHİ ÇARŞILARI

HISTORICAL BAZAAR IN TARSUS

TARSUS - TARİH/ HISTORY

Her dönem hareketli bir ticari ve siyasi merkez olan ve kültürlerin keşişme noktasında bulunan Tarsus'un en önemli tarihi yapılarından biri de Kırkkaşık Bedesten'i'dir. Ramazanoğulları Beyliği'nden Piri Paşa'nın oğlu İbrahim Bey tarafından 1579'da yaptırılmış olan Kırkkaşık Bedesten'i, ilk dönemlerde imarethane (aşevi) ve medrese olarak kullanılmışsa da, cumhuriyetten sonra kapalı çarşı olarak işlev görmüştür. Geçmişte Beyaz Çarşı olarak da bilinen Kırkkaşık Bedesten'i, dikdörtgen plana sahiptir. Bedesten adını, yapının dış cephesinde bulunan kaşık süslemelerinden almaktadır. Kesme taştan inşa edilen binaya batı ve doğu yönündeki iki kapıdan girilebilmektedir. içerisinde 21 oda bulunan yapı 7 kubbeden oluşmaktadır. Ayrıca, içerden iki merdivenle çıkılan iki kule oda ve batı yönünde dış cephedeki iki oda ile birlikte oda sayısı 25'tir.

Kırkkaşık Bedesten'i, 2005 yılında Tarihi Kentler Birliği "Proje Yarışma Ödülü" almıştır. Bedesten 7 Mart 2007'de yapılan açılış töreni ile yeniden faaliyete geçmiştir. Bedesten içerisinde yer alan dükkân ve bürolarda, başta yöresel el sanatlarına ait seramik, ahşap, bakır, gümüş, deri, dokuma turistik hediyelik ürünler olmak üzere, yöresel damak tatlarının sunulduğu yiyecek ve içecekler ile kent tarihini, toplumsal ve kültürel yaşamının anlatıldığı çeşitli yayınlar sergilenmekte ve satılmaktadır.

Kırkkaşık Historical Bazaar is one of the most significant historical constructions of Tarsus, which has always become a dynamic commercial and political center and situated at the intersection point of the cultures. The bazaar was built by İbrahim Bey the son of the Piri Paşa from Ramazanoğulları in 1579. Although the construction was used as an almshouse (soup kitchen) and madrasa in the earlier periods, it has served as a covered bazaar after the foundation of the Republic of Turkey. Also known as "White Bazaar" in the past, Kırkkaşık Historical Bazaar has a rectangular plan. The bazaar was named after the spoon decorations on the exterior part of the construction. The face stone building is entered from two doors on the western and eastern side. The construction has 21 rooms and consists of 7 domes. Furthermore, the total number of rooms is 25 including two tower rooms escalated by two interior steps, and two exterior rooms on the west.

The bazaar was awarded the "Project Competition Prize" in 2005. The bazaar entered into service again with an opening ceremony on March 7th, 2007. Notably various touristic souvenirs made of the materials such as ceramic, wood, copper, silver, leather and woven fabric in accordance with the local handicrafts, and the foods and beverages reflecting the local taste in addition to the several publications explaining the city history and the social and cultural life are exhibited and sold in the shops and offices located in the bazaar.

ESHAB-I KEHF (Yedi Uyurlar Mağarası)

ESHAB-I KEHF (Cave of the seven)

TARSUS - ZİYARET / VISIT

Dünyanın birçok yerinde mekan bulan “Yedi Uyurlar” inanınca Anadolu’da en önemli merkezi Tarsus’taki Eshâb-ı Khef Mağarasıdır. Zamanı kesin bilinmeyen olayın hem Müslümanlar hem de Hıristiyanlarca anlatılması ve Kuran-ı Kerim’de Eshab-ı Khef suresi adıyla yer alması bu yerin önemini belirlemektedir.

Olay bugün değişik şekillerde anlatılsa da özünde yıllarca inançlara gösterilen baskıya Tarsus eşrafından yedi gencin karşı koyması yatmaktadır! Bu anlatımlarda değişmeyen bir başka nokta ise, Encülüş Dağındaki bir mağaraya sığınan Meksemli, Yemliha, Misli, Mernuş, Debernuş, Şazenuş, Kefeşatayyuş isiminde yedi genç ile köpekleri Kitmir’in 309 yıl uyumalarıdır. Hikayenin belgelenmesi Yemliha’nın Tarsus’a gönderilmesiyle gerçeğin ortaya çıkması arasında gelişmektedir. Mağaranın hemen üzerinde bir cami yer almaktadır. Sultan Abdülaziz’in annesi Pertevniyal Sultan’ın vekili Ahmet Efendi tarafından M. 1872 tarihinde inşa edilmiştir. St. Paul’un Hıristiyanlık kurallarını yaydığı tarihlerden uzun bir süre sonra, Arap kaynaklarında Takyanus olarak geçen (Diocletianus) Roma İmparatoru Tarsus’a gelmiş ve çok tanrılı dönemde tek tanrıya inandıkları için bu gençleri huzuruna çağırarak, onlara Roma dinine bağlı kalmalarını, aksi takdirde kendilerini öldürceğini söylemiştir. Tek tanrıya inançlarından vazgeçmeyen bu gençler, imparator tarafından verilen bir kaç günlük zamandan yararlanarak Tarsus yakınlarındaki bu mağaraya sığınmışlar ve orada mucizevi bir şekilde 309 yıl süren bir uykuya yatmışlardır.

Although many claim the location of the ‘Seven Sleepers’ cave worldwide the most important of those is the cave Eshab-ı Khef in Tarsus. The exact time that the events here took place is unknown. The Holy Koran mentions the events, known as the Eshab-ı Keht verses and hence Muslims consider the cave important.

It is acknowledged that though there are various versions of the story in circulation. The main theme in all of them is that seven young men fell asleep in a cave due to the oppression by the nobles of Tarsus. This version relates an unchanging point as seen in all other accounts, namely that the men Meksemli, Yemliha, Misli, Mernuş, Debernuş, Sazenuş, Kefeşatayyuş and their dog Kitmir slept for 309 years in a cave locted at a hill named Encülüş. When Yemliha was sent by his friends into the (city of) Tarsus, it became apparent what had occurred. The names of the men in a Christian version are Maksimyanus, Malkus (Margus), Martinianus, Konstantinos, Dionisyus, Yunanis and Suresiyu. The belief in this story, which is an important part of people’s lives in the Anatolian region takes place in the Eshab-ı Khef 12 km. north of Tarsus. The hill of Encülüş has a natural cave, which consists of an enclosed area of about 200 m² It can today be accessed by 15 steps leading directly above the cave. Sultan Abdülaziz’s mother Pertevniyal Sultan comisioned Ahmet Efendi to build the mosque in 1872.

HZ. DANYAL KABRİ (Makam-ı Şerif Cami)

TARSUS - ZİYARET / VISIT

Hiz. Danyal'ın (A.S.) türbesinin (Makamı) bulunduğu ve eski kentin Ulu Camii ile birlikte merkezini oluşturan Makam Camii, birçok eklentilerle günümüze ulaşmıştır. En eski bölümü olan Daniyal Peygamberin kabrinin bulunduğu hücrenin ve güneşe yönelen namazgahın, caminin son cemaat mahallinde yer alan bir yazıtın 1857 (H. 1274) yılında bir hayırsever tarafından yaptırıldığı anlaşılmaktadır. (M.1867 H. 1284) Hz. Danyal (A.S.) II. Babil Kralı Nebukadnesar (M.Ö. 605-562) zamanında yaşamış; bilime olan ilgisi yanında iyi bir idareci olarak tanınmıştır. Rivayete göre Nebukadnesar rüyasında İsmail oğullarından gelecek bir erkek çocuğun kendi tahtını sarsacağını öğrenince İsmail oğullarından doğan tüm erkek çocukların öldürülmesini emreder. Hz. Daniyal doğunca ailesi onu bir mağaraya bırakır ve burada biri erkek, diğeri dişi iki aslan tarafından büyütülür. Olgunluk çağına gelince de tekrar kavmi arasına karışır. Yahudileri Babil esaretinden ilmi ve kehanetleri ile kurtarmış bir peygamberdir. Hz. Daniyal bulunduğu yerde bereketi artırmasıyla birçok çağrı almış ve bir kıtlık zamanında da Tarsus'a davet edilmiştir. Bu tarihten sonra Tarsus'a yerleşen ve ölünce de buraya gömülen Hz. Daniyal, Tevrat'ta yer alan ve Hz. Davut'un soyundan gelen Yahudi peygamberleri arasında sayılmaktadır. Mezarı uzun bir süre unutulmuş olsada Hicri 17 yılında Hz. Ömer'in komutanlarından Ebu Musa El-Eş'ari tarafından fark edilmiştir. Mezarı açılınca büyük bir lahit içerisinde altın iplikle dokunmuş kumaşa sarılı gayet uzun boylu bir ceset bulunmuştur.

Both the Ulu Mosque, and the Makam Mosque, which some claim to be the burial site of the prophet Daniel, have seen various alterations to their building structures. The site of the grave is located in the oldest section. According to an inscription, which dates to 1875 (or H. 1274) the ritual place of prayer was commissioned by a philanthropist. The Prophet Daniel lived during the reign of the second Babylonian King Nebuchadnezzar (605-562 B.C) and was renowned as a skilled administrator. According to one rumor, King Nebuchadnezzar, by means of a dream learnt that one of the sons of Israel would take his throne. He therefore ordered the death of all sons born to Israel. As Daniel was growing up he was supposedly left in a cave and raised by a both a male and a female lion. Upon maturity he was alleged to have gone back to his people the jews recognized as prophet and saving them by means of his scientific and soothsaying skills. Every place that the prophet Daniel stayed was blessed and due to a drought leading to afamine, he was invited to Tarsus. The whereabouts of his tomb was forgotten until the 17th year after the Hegira, when one of Ömer's commanders, Ebu Musa El-Eş'ari became aware of it. The body that was discovered to be resting there

ST. PAUL KİLİSESİ

SAINT PAUL'S CHURCH

TARSUS - ZİYARET/ VISIT

İncil'de iki kez Tarsuslu olduğunu yineleyen St. Paul adına değişik dönemlerde kiliseler yapılmıştır. Tarsus'ta bugün onun adını taşıyan tek kilise ise, kentnin güneyinde 20. yüzyılın başlarına değin Hıristiyan cemaatin yaşadığı Cami-i Nur Semti'ndedir. Yapım tarihi kesin olmamakla birlikte 18. yüzyılın son çeyreğinde doğu ve batı yönünde, üç sahınlı olarak inşa edilmiştir. Esas girişi batıdaki revaklı bölümden sağlanmaktadır.

Oldukça sade bir mimari tarzı yansıtırken, iç süslemelerinde belki de yerli bir kaç ressamın boyadığı resimler yer almaktadır. Tavanda Hz. İsa, Yohanna, Matta, Luca ve Marcos'un freskleri ve "İlahi Göz" tavanın merkezinde yer almaktadır. Apsisin üzerinde bulunan daire şeklindeki ışıklıkların her iki yanında ise melekler tasvir edilmiştir.

Uzun dönem askerlik şubesi olarak kullanılan ve günümüzde restorasyonu tamamlanan yapının üzeri kırma çatı ile kapatılmıştır. Doğu bölümünde oval bir çıkıntı oluşturan apsisin üzerinde ise yarım daire şeklinde üç kubbe yer alır. Yapının kuzeydoğu köşesinde ise çan kulesi bulunmaktadır.

As recorded in the New Testament, Paul, who was originally from Tarsus, undoubtedly established many churches. This is the only church building in Tarsus that bears his name and was used, as such, up until the 20 th century. It is located in the Cami-i Nur District.

The building is constructed in the form of three parallel naves. The time of building is unsure, although it is assumed to have been built in the last quarter of the 18th century. The original entrance was from the western side by way of a three-arched porch. The simple style of buildings layout by the architect may have been enhanced by frescos from various painters. Frescos of Jesus, Mathew, Mark, Luke and John, plus one of an eye decorate the central ceiling.

The two sections of wall on either side of the front apse is marked by paintings of angels.

The building, topped by a clay tile roof, was used as a military station for many years until the completion of its restoration. The projecting oval apse on the east side of the building is framed by three half round arches. A bell tower is located in the northeastern corner of the structure.

ST. PAUL KUYUSU SAINT PAUL'S WELL

TAŞKUYU MAĞARASI TASKUYU CAVE

TARSUS - ZİYARET/ VISIT

Tarsus'ta Antik Caddenin yaklaşık 200 m. kuzeydoğusunda yer alan özel kuyu ve çevresi, halk arasında Aziz Paul'un yaşadığı ev olarak geçmektedir. Buradaki eski bir mekana ait kalıntıların uzun yıllar ziyaret yeri olarak kullanıldığı bilinirken, Tarsus'ta Hristiyanların yaşadığı dönemde kuyunun suyu kutsal sayılmış ve şifa getirdiği inancı geniş yer bulmuştur.

Bugün daha çok yabancı turistlerin ilgi gösterdiği alanda yakın bir döneme ait evden geriye yaklaşık 30 m. derinliğindeki bir kuyu kalmıştır. Kısa süre önce genişletilen alanda yapılan kazı sırasında değişik dönemlere ait duvar kalıntıları ortaya çıkarılmıştır. Ayrıca son yıllarda Kültür Bakanlığı tarafından çevrede yapılan kamulaştırmadan sonra restorasyon çalışmaları yapılmıştır.

200 meters northeast of the Ancient Road, we find the area known locally as Saint Paul's Well. The site has for many years been a place of pilgrimage.

During the times that Christians ruled in Tarsus the well's water was supposed to be Holy and useful for healing.

The place is now of special interest for tourists who come to visit in order to see the 30 m. deep well and the partially excavated walls near the site. The restorations were part of a project begun by the Ministry of Culture after it nationalized the site.

The restorations were part of a project begun by the Ministry of Culture after it nationalized the site

TARSUS - ZİYARET/ VISIT

Tarsus'un yaklaşık 10 km kuzeybatısında bulunan Taşkuyu Mağarası; Permo- Karbonifer yaşlı mermerler ile bunları örten Miyosen yaşlı kireçtaşları dokanağında gelişmiştir. Mağaranın girişi deniz seviyesinden 214 metre yükseklikte ve bilinen toplam uzunluğu 470 metredir. Yüzeye son derece yakın bulunan mağarada sıcaklık 19.5 C - 24 C arasında ve nisbi nem %77 - %89 arasındadır. Mağara birbirine bağlı galerilerden oluşmaktadır. Bu galerilerde sarkıt, dikit, sütun, duvar ve perde damla taşları, örtü damla taşları ve havuzların etkileyici örneklerini görmek mümkündür.

Located approximately 10 kilometers northwest of Tarsus, Taşkuyu Cave was developed in the contact of old Permo- Carboniferous marbles and old Miocene limestones covering them. The altitude of the cave entrance is 214 meters above sea level and the known total length is 470 meters. The temperature of the cave that is extremely close to the surface is 19.5°C-24°C while the relative humidity is 77% - 89%. The cave is comprised of interconnected galleries. Impressive examples of stalactites, stalagmites, columns, wall and curtain dripstones, flowstones and dripstones and pools can be observed in these galleries. Additionally, there are far-out formations (odd formations) and cave pearls in Taşkuyu Cave that are rare in the caves of our country.

TARSUS ÇAYI ŞELELE (Kydnos)

BERDAN RIVER AND WATERFALL (Cydnos)

TARSUS - GEZİ / TRIP

Taşıdığı alüvyonlarla Çukurova deltasının ortaya çıkışında önemli rol oynayan Berdan Irmağı, Orta Toroslar'ın güney doğu yamaçlarından (Bolkar Dağları) doğan derelerden meydana gelmektedir. Seyhan ve Ceyhan ırmaklarının aksine Çukurova'da kısa bir yol kat ederek Akdeniz'e dökülür. Toplam uzunluğu 142 km.yi bulan ırmağı oluşturan derelerin en önemlileri ise, Can, Pamuklu ve Kusun dereleridir. Akdeniz'e dökülmeden önce Tarsus ovasında geniş yaylar çizen Berdan, (antik Kydnos) aynı zamanda Tarsus'un kurulmasında önemli tercih sebebidir. Soğuk su anlamına gelen Berdan, aynı zamanda kentin 4 km. kuzeyinde doğal bir güzelliği de barındırmaktadır. Bizans imparatoru Justinven (M.S. 527 - 565) tarafından yatağı değiştirilirken, aslında Roma dönemi sonlarına dek kullanılmış nekropol alanında geniş ve yüksek bir çağlayana dönüşmüştür. Bugün aynı noktada yer alan nekropoldeki basamaklı ya da rampalı (dromos) oda mezarlar, oyuldukları konglomera kayaların zayıf oluşuyla güçlü akıntılara karşı koyamayarak büyük ölçüde tahrip olmuştur. Aynı zamanda şifa olarak da bilinen suyun bazılarının başına istenmeyen işler açtığı bir gerçektir. Bir ihtimali aktararan tarihi kaynaklar, Büyük İskender'in Kydnos'da yıkandıktan sonra zatürree olduğunu ve bir daha da iyileşemeyerek kısa bir süre sonra Suriye de öldüğüne değinir. Halife Memun da yine aynı akibet sonucu Tarsus'ta ölmüş ve Tarsus'a gömülmüştür.

The Berdan River has played an important role in carrying alluvium soil that formed the Çukurova plain. The silt originates from the Central Taurus Mountain Chain (Bolgan Mountains) its southeastern slopes draining into the rivers tributary streams. The most important of the tributary streams are the Can, Pamuklu and Kusun Streams; their total length combined is 142 km. The way the Berdan River (Ancient Cydnos) meanders through the Tarsus Plain is one of the main reasons that the city was established in its present location. The Berdan River, which means cold water river, has a beautiful natural feature just four km. from the city center. The Byzantine Emperor Justinian (527 - 565 A.D) changed the course of the riverbed and as a result the river flowed over and through what was then earlier a Roman cemetery. The course of the river was changed due to the frequent flooding of its banks, the result for today is a 15 meter high waterfall which has a seasonal increased water flow as a result of the annual spring thaw of mountain snow. Due to the ramped or stepped nature of the old cemetery which consisted of many small rooms (dromos) and the composition of the rock which makes up the waterfall, many of the old graves have eroded away. The river is supposed to bring health, however some people have developed problems because of the river. An example of this is Alexander the Great who is said to have bathed here, developed pneumonia and shortly afterwards died in Syria. The Caliph Memun did the similar thing and met the same fate, he was a result buried in Tarsus.

ŞAHMERAN HEYKELİ

THE SAHMARAN LEGEND

TARSUS - GEZİ / TRIP

Yılanların şahı olarak bilinen insan başlı, yılan gövdeli Şahmeran'ın Cansab adında bir gençle olan hikayesi konu edilir. Arkadaşlarıyla birlikte odunculuk yapan Cansab'ın bal almak için indiği bir kuyudan Şahmeran'ın yaşadığı yer altı dünyasına inmesiyle başlayan hikaye, arkadaşlarının ihanetiyle birleşip Cansab'ın, Şahmeran'ın ülkesinde kalmasıyla devam eder. Ardından yılanlar onu yakalayarak Şahmeran'ın karşısına çıkarırlar. Cansab başından geçenleri anlatırken, Şahmeran da kendi sırlarını Cansab'a anlatır. Ancak Cansab'ın bunları yeryüzüne taşımamasından çekindiği için zoraki misafir etmeye başlar. Uzun bir süre burada yaşamaya çalışan Cansab'ın yalvarmalarına daha fazla dayanamayan Şahmeran onu serbest bırakmaya razı olur. Fakat gördüklerini anlatmamasını ve hamama gitmemesini öğütler aksi halde vücudunun yılan derisine dönüşeceğini ve Şahmeran'ı gördüğünün böylelikle anlaşılacağını söyler. Cansab geldiği yerden geri döner ve uzun yıllar yaşadıklarından hiç söz etmez. Fakat ülkesinin hükümdarı bir süre sonra hastalanır ve bu hastalığın çaresinin Şahmeran olması durumu değiştirir. Askerler ülkede Şahmeran'ı görenleri aramaya başlarlar. Üstelik bunun hamamda yıkanırken ortaya çıkacağı bilindiğinden de padişahın adamları tüm insanları teker teker hamamlara götürerek yıkanmalarını sağlar. Cansab bu sınavdan kısa bir süre saklanarak kaçmayı başarsa da, sonunda yakalanıp gehre getirilir. Yıkanırken de tüm sırrı ortaya çıkar ve vücudu bir anda yılan pullarıyla kaplanır. Bunun üzerine Cansab ikna edilerek Şahmeran'ın yeri söylenir. Kısa sürede yakalanan yılanların şahı Tarsus'taki Şahmeran Hamamı'nda öldürülür ve üç parçaya ayrılarak padişaha sunulur. İyileşen padişah Cansab'ı vezir yapar, ama dünyadaki yılanların hiçbirini bilmemektedir ve öğrendiklerinde tüm insanlara saldıracaklardır.

The story relates the events of a young man by the name of Cansab and Şahmaran the king of the snakes, a creature with a human head and a snake's body. The tale is a story of close friendship, a deep secret and betrayal that ends in death. The story begins when Cansab the wood cutter is lowered into a well by a group of friends to get honey. Thus, he finds himself in Şahmaran's underground world where he is destined to stay due to his friends abandoning him. Snakes capture him and he appears before Şahmaran himself. Cansab explained how he came to be there upon which Şahmaran shares a secret with the young man. Cansab is then forced to stay for fear that the secret would be told to those living above. After a very long period of time Şahmaran gives in to the pleadings of the young man to released back to nis own world. He is advised not to tell of what he has seen or to go to the baths. It was said that if he should enter the baths his skin would turn to snake scales. Cansab returns to his own world and for many years tells no one of the events that took place. However the countries ruler become ill and Şahmaran is blamed for the illness. Soldiers begin to look for anyone who has seen Şahmaran. The rulers men begin to take people one by one to the baths where they are to wash themselves in order to see who knows more than what they are telling. Cansab hides for fear of this lest but is ultimately captured and returned to the city. When he was hes in the baths, his skin turns to snakes scales and the secret is thus brought to light. The man is then persuaded to reveal how to get to Şahmaran's hiding place. The king of snakes is captured very quickly, taken to the baths, cut into three pieces and sent to the ruler. Upon beign cured the ruler makes Cansab grand vizier and as result all the snakes of the world became the mortal enemies of mankind.

NUSRAT MAYIN GEMİSİ

THE MINELAYER “NUSRAT”

TARSUS - GEZİ / TRIP

Dünyanın en önemli ve en şöhretli savaş gemisidir. Tarsus Belediyesi tarafından orijinali korunarak restore edilmiş, 2003 tarihinden itibaren de Tarsus'un Mersin girişinde geniş bir anıt müzede sergilenmeye başlanmıştır. Daha çok 18 Mart 1915'te “Muhteşem Armada” olarak tanınan dünya donanmasını durdurarak bugünkü dünya coğrafyasının sınırlarını belirleyen kahramanlığıyla hatırlanmaktadır. Nusrat Mayın Gemisi 1912 yılında Almanya'nın Kiel şehrinin Germania tersanesinde inşa edilerek 1914'te Osmanlı Ordusu'na teslim edilmiştir. Eni 7.4 m. boyu 40.0 m. sürati ise 15 mildi. Dar alanlarda seri manevra özelliği nedeniyle Çanakkale Boğazı'nda görevlendirilmişti. 1955 yılına kadar bu görevini sürdürdükten sonra terhis edilmiş ve 1962 yılında özel sektöre satılmıştır. Uzun süre kuru yük gemisi olarak kullanılmış, ancak yaşlı bedeni daha fazla dayanamayarak 1990 yılında Mersin Limanı'nda batmıştır.

Nusrat, 2002 yılında Tarsus Belediyesinin gayretleri ile üç parça halinde Mersin'den Tarsus'a getirilerek yeniden monte edilmiştir. Bugün Tarsus'un en çok ziyaret edilen yerlerinin başında gelmektedir. Ziyaretçiler sadece Hafız Nazmı Bey, Tophaneli Hakkı Bey, Güverte Yüzbaşı Hüseyin Bey, Çarkçı Önyüzbaşı Ali Bey, İkinci Çarkçı Yüzbaşı Ahmet Bey, Üçüncü Çarkçı Yüzbaşı Hasan Bey, Elektrik Zabiti Mülazım Hasan Bey, Top Zabiti Mülazım Kadri Bey ve elli dört neferin değil, yüzbinlerce şehidin anısını yad etmektedir.

The world's most famous and important warship. The ship was restored to its original state by the Tarsus city council in the year 2003, since then it has served as a monument/museum located at the entrance to Tarsus on the Tarsus Mersin highway. The ship is a reminder to the heroic deeds that resulted in the destruction of the 'Great Armada' on 18th March 1915. The minelayer known, as Nusrat, was built in the German city of Kiel in 1912. She was handed over to the Ottoman Navy in 1914. She has a girth of 7.4 m. and length of 40 m. and had a top speed of 15 knots. Because of her maneuverability in narrow waters she was stationed in the straits of Çanakkale (Gallipoli peninsula). The ship carried on its duties until being decommissioned in 1955. In 1962 she was sold to the private sector where she was used as a dried goods carrier until she sunk in the Mersin Harbor in the 1990. The ship was consequently cut into three sections and resembled in Tarsus in the year 2002. A thorough restoration ensued finally resulting in the ship becoming the centerpiece to a park that commemorates fallen soldiers. Today the park is one of the most visited place in Tarsus. The monument is a reminder not only to the ship's crew but also to the thousands of others who lost their lives.

Görallar Gıda Tarım Kuruyemiş
Taşımacılık Sanayi Tic. Ltd. Şti.
Şehit Kerim Mah. Adana Cad. No:10
TARSUS / MERSİN / TÜRKİYE

Tel : 0324 622 66 66
Fabrika Tel : 0324 676 45 30

Instagram: [ziyaefendi_gorallar](#)
Facebook: [ziyaefenditarsus](#)

Online Alışveriş

www.ziyaefendi.com.tr
www.gorallar.com.tr
info@gorallar.com.tr

Ziya Efendi

Ceşirce - Lökani - Kahve - Kuruyemiş

1930'dan beri

